

Jesus Massip Fonollosa

El dia 14 d'abril, a l'espai Arts Santa Mònica de Barcelona es va celebrar un acte d'homenatge en record de Gerard Vergés en complir-se l'aniversari del seu traspàs. El mateix dia, el govern de Catalunya feia pública la llista de guardonats el 2015 amb la creu de Sant Jordi, entre els quals hi ha Jesús Massip. Els noms de les dos persones creadores de la revista 'Gèminis' (1952), units per la felicitat coincidència.

Josep Bayerri Ragal

La creu de Sant Jordi, creada el 1981, és la més alta distinció que atorga la Generalitat per reconèixer els mèrits destacats de persones o institucions al servei de Catalunya i en defensa de la seua identitat com a nació. Al llarg d'aquests 34 anys s'ha premiat fins a 14 persones nascudes o relacionades amb les Terres de l'Ebre. La galeria de notables il·lustres és nodrida. Hi ha hagut polítics com Mayor Zaragoza (Barcelona, 1934) o Subirats Piñana (Tortosa, 1920), editors com Joan Grijalvo (Gandesa, 1911), experta en art com Josefina Matamoros (Godall, 1947), un home de teatre com Ricard Salvat (Tortosa, 1934), fins i tot el bisbe Francesc Ciuraneta (la Palma d'Ebre, 1940), però val a dir que no han desenvolupat la seua tasca important aquí i, en alguns casos, el naixement a l'Ebre ha sigut només un accident.

Més propers han estat els que han viscut o han fet les seues aportacions creatives des del territori, com la fundadora social Mercè Pla (Roquetes, 1940) i gent del món de la cultura: els pintors Ferran Arasa (Tortosa, 1905) i Francesc Todó (Tortosa, 1922), el professor Francesc Esteve (Castelló, 1907) i l'escriptor Artur Bladé (Benissanet, 1907). N'hi ha tres, però, que tenen una significació especial perquè suposaren la punta de llança de la recuperació cultural tortosina durant els difícils anys de la postguerra. Em refereixo als tortosins Gerard Vergés Príncipe (1931-2014), Manuel Pérez Bonfill (1926) i ara Jesús Massip Fonollosa (Roquetes, 1927), cadascun des de la seua vessant, però els tres confluint en projectes compartits com la revista *Gèminis*, la creació literària des de l'expressió pròpia i el sentit reivindicatiu i compromès amb la terra.

Jesús Massip, ara guardonat, ha estat sempre present a la vida cultural d'aquestes comarques. No hi ha esdeveniment en què no aparega el seu nom ni persona de la vida cultural catalana que no el conega i amb qui no s'haja relacionat. Al marge dels seus mèrits com a historiador, arxiver, escriptor, poeta..., que molts saben i valoren, aquesta funció d'home de relacions i ambaixador del territori és, per a mi, la faceta més important de la seua personalitat.

Em referiré només a experiències purament personals. Durant els anys en què vaig ser corresponsal de *La Vanguardia* vaig acudir sovint a Massip perquè em facilités contactar amb diverses persones. Recordo el 1967, amb motiu d'un número extraordinari sobre el delta de l'Ebre, gràcies als seus contactes fou possible editar un suplement amb signatures aleshores tan prestigioses com les d'Ernest Lluch, Sebastià Juan Arbó, Fernando López Chicherri i altres. Dos anys després, per a la sèrie de reportatges *Las riberas catalanas del Ebro*, Massip em va permetre conèixer i contactar amb gent de Móra, Ascó i el Priorat. Va ser durant els anys 70 que, al despatx de Massip al Museu, vaig conèixer molts dels que, malgrat la dictadura, es movien a la penombra defensant la nostra identitat nacional i la nostra cultura.

Ja amb la democràcia, el desembre del 1979, quan volíem organitzar a Tortosa un seguit de trobades de persones del món cultural dels Països Catalans amb el nom de *Col·loquis a Tortosa*, Massip va tindre-hi una participació important, el que va permetre la presència de Cirici Pellicer, Bartomeu Barceló, Max Canher, Ramon Folch, Miquel Tarradell, Aina Moll, Joan Francesc Mira i el president de l'IEC, Joan Ainaud de Lasarte, entre d'altres. Amb Manent em vaig trobar fa deu anys a la cartoixa d'Escalà Dei i el primer nom que va sorgir a la conversa fou el de Massip. Aquest ha estat un servei al país del qual jo he sigut testimoni. Segurament, n'hi ha molts més que altres amics comentaran. Cal que en quede constància. ■